

Op de Academie

Op de Academie

2de druk

Gebaseerd op waargebeurde feiten

Hendrik Gommer

Mythical Stones

www.mythicalstones.eu

Eerste druk 2017

Herdruk 2018

Tweede druk 2023

Redactie: Renske Gommer/Bianca Nederlof

Omslag ontwerp: Hendrik Gommer

Druk: Printforce

Trefwoorden: sleutelroman, autobiografie, universiteit, academie, professoren, tijdelijke aanstelling, rechtbank, plagiaat, rechtszaak

NUR: 301

ISBN / EAN: 978-90-826621-0-8

Afbeelding cover: De grote gele deuren

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in readers en andere compilatiewerken, dient men zich tot de uitgever te wenden.

© 2017-2023 Hendrik Gommer. Alle rechten voorbehouden. Overname in overleg. Citeren met bronvermelding.

‘Ach, de Academie. Ooit waren de universiteiten vrijplaatsen van intellectuele uitwisseling, openheid en moed. Ooit waren ze enclaves van kritisch en vrij denkende geesten. Ooit waren ze oases waar een klimaat werd geschapen dat een open debat bevorderde. En nu zijn zij gevallen in de verkrampde en grijpgrage handen van managers, die debat opofferen aan bedrijfsresultaten en discussie over hun beleid beschouwen als een stroperig residu uit lang vervlogen tijden dat hun daadkracht en doortastendheid alleen maar in de weg staat.

(...)

En in dit klimaat van angstige bekrompenheid en arrogante beknotting van elk open debat willen wij de bloem der natie opleiden tot kritische, vrij denkende burgers. Ach, de Academie.’

Ilya Leonard Pfeijffer, NRC 29 juni 2007

*'Een verhaal is een vergeten herinnering,' zei The Doctor ooit.
Dus maak je van sommige herinneringen liever een verhaal.
Op de Academie is grotendeels een vergeten herinnering.
Het is dient daarom als fictie te worden beschouwd.*

Bij de tweede druk

Het is nu zeven jaar geleden dat ik het na vijftien tijdelijke aanstellingen in zeven jaar aan vier universiteiten welletjes vond. De flexbanen waren nog tot daaraantoe. De universiteit is daar al lang niet meer uniek in. Het waren vooral de valse beloftes en het - al dan niet bewuste - machtsmisbruik door hoogleraren, die me de das om deden. Hoe diep dat in het systeem zit, mocht ik in 2021 nog eens ervaren, toen ik mijn artikel uit 2013 over flexwerk aan de universiteit herplaatste op LinkedIn. Mijn stelling was dat hoogleraren met een vaste aanstelling per definitie een machtspositie hebben ten aanzien van docenten met een tijdelijke aanstelling. Een hoogleraar van Tilburg University reageerde op LinkedIn als een wesp gestoken. De beëindiging van mijn aanstelling aldaar (negen jaar eerder) was naar zijn zeggen niet vanwege een vacaturestop, zoals mij destijds was voorgehouden, maar omdat hoogleraren 'niet stonden te applaudiseren' na een presentatie over mijn baanbrekende onderzoek naar de biologische grondslagen van het recht. 'Als je je een miskend genie voelt, *be my guest,*' voegde hij er aan toe. Het College van Bestuur had drie kantjes nodig om zich te excuseren voor dit gedrag. Ik vond het een mooi voorbeeld van wat zich normaliter achter gesloten deuren voltrekt. De hoogleraar die de docent vernedert en naar beneden duwt om zijn eigen positie te versterken. Want ook als je hoogleraar bent, ben je niet veilig. Wetenschappers gebruiken niet zelden de *ad hominem* drogreden om elkaars onderzoek in twijfel te trekken.

Het voorval deed bij besluiten dat een boek als *Op de Academie* een plaats verdient in ons culturele erfgoed. Helaas is deze autobiografische sleutelroman meer waargebeurd dan fictie. Daarom ligt hier een tweede druk nu alle boeken van de eerste druk zijn verkocht.

't Harde, 1 maart 2023

1

Te besluiten door het faculteitsbestuur:

‘Profiel opvolger professor Horkinga

- *didactisch zeer begaafd, ervaring met multidisciplinair onderwijs*
- *ruime ervaring in maatschappelijke organisaties waarin kennis een belangrijke rol speelt, bijvoorbeeld een adviesbureau, een NGO of een bedrijf*
- *goede kennis van onderzoeksterreinen die zich bezighouden met wetenschap, zoals innovatiestudies, of ethiek van de wetenschap*
- *ervaring met natuurwetenschappelijk onderzoek, liefst rond duurzaamheid*
- *een open attitude waarin ruimte is voor de erkenning van het belang van onderzoek*
- *bij voorkeur professorabel’*

2

‘Wat komt u doen?’

Flip de Regt hangt half uit het raampje van zijn auto. Een slagboom verspert de toegang tot het terrein van de universiteit.

‘Ik heb een sollicitatiegesprek op uitnodiging van professor De Beer.’

‘Staat niet op de lijst. Hoe zei u?’ zegt een krakende stem in de intercom.

‘Professor Dù Beeerrrr.’

‘Onbekend. Welke afdeling? Wat is uw naam?’

‘Ik kom voor een sollicitatiegesprek. Ik heb gereageerd op de vacature docent bij Psychologie en Samenleving. De naam is Flip de Regt.’

‘Ah, natuurlijk. Excuses. Rijdt u maar door. U vindt de ingang aan het eind van de parkeerplaats. Grote gele deuren.’

Het gebouw ziet er minder aantrekkelijk uit dan Flip zich had voorgesteld. Bij een universiteit denk je aan een goed geoutilleerde campus, of moderne bouwwerken volgens de laatste architectuur, of een klassiek bouwwerk waar de hoge leraren van weer de wanden sieren met hun norske blikken. Zo niet dit gebouw. Het ziet eruit als een bejaardenflat uit de jaren zestig. Twee hoog, platte daken en grote glazen vlakken gevat in aluminium kozijnen.

Bij de ingang wordt Flip opgevangen door een jongen en een meisje.

‘U komt voor het sollicitatiegesprek?’

‘Klopt.’

‘Dan kunt u daar plaatsnemen.’

Apart, denkt Flip. Dit is de eerste keer dat hij bij een sollicitatiegesprek wordt opgevangen door studenten. Wel netjes. Zouden universiteiten vaker moeten doen.

De studenten begeleiden hem naar een zitje met felblauwe stoeltjes. Ze contrasteren met de zachtgroene linoleum vloer.

‘Dankjewel,’ zegt Flip. ‘Worden sollicitanten altijd zo opgevangen?’

‘Niet altijd, nu wel,’ zegt de mannelijke student.

‘Wilt u koffie?’ vraagt de vrouwelijke student.

‘Nee, dank je,’ zegt Flip. Hij houdt niet zo van koffie.

‘Goed, dan laten we u weer alleen. Als u wat nodig hebt, roept u maar.’

Het wachten duurt langer dan gedacht. Flip doodt de tijd door wat te ijsberen door de ruimte. Het lage systeemplafond geeft hem het gevoel in de wachtkamer van de dokter te zitten. Als Flip toe is aan het bestuderen van de aluminium kozijnen met enkel glas waarvan de verf afbladdert, verschijnt er een man met half lang grijs haar. Zijn overhemd hangt uit zijn broek en hij kijkt wat verward om zich heen. Dan loopt hij naar de studenten die hun post bij de ingang weer hebben ingenomen. Ze staan wat met elkaar te kletsen. Er zullen wel meer sollicitanten komen, denkt Flip.

‘Is de volgende sollicitant er al?’ hoort Flip de man zeggen.

‘Ja, daar zit hij.’

‘Ah, meneer De Regt? Ik ben professor De Beer. Welkom.’

Flip vindt de naam passen bij de hoogleraar. Met zijn dikke buik, verward haar en vriendelijke ogen heeft hij wel iets van een

knuffelbeer. Flip staat op om een hand te geven en pakt zijn tas van de stoel.

‘Oh, sorry,’ zegt De Beer. ‘U moet nog even wachten. We zijn nog niet klaar. Ik wilde alleen even kijken of u er al was. Ik kom u straks halen.’

Flip neemt zijn plaats weer in. Hij kan het nog steeds niet geloven, maar daar zit hij dan. Te wachten op een sollicitatiegesprek voor zijn droombaan. De vacaturetekst zit in zijn tas. Met een blauwe markeerstift heeft hij alles wat op hem van toepassing is aangestreept. Bijna iedere regel kleurt blauw. Gedreven persoonlijkheid. Check. Gepromoveerd in het recht. Check. Affiniteit met de psychologie. Check. Ervaring als ondernemer. Check. Teamspeler. Natuurlijk, wie is dat niet? Uitstekende docent. Hij heeft altijd goede evaluaties van studenten gekregen. Het lijkt wel of de vacature voor hem geschreven is.

Hij is al een paar maanden werkeloos en solliciteert zich een ongeluk. In de meeste gevallen wordt al snel duidelijk dat men op zoek is naar een junior docent. Flip is boven de vijftig. Gedreven, dat wel, maar junior zeker niet. Flip heeft een eigen mening en heeft geen ontzag voor dikdoenerij zonder inhoud. Gezag moet je verdienen, vindt hij. Onderzoeksfuncties passen eigenlijk nooit bij zijn eigenzinnige interesses. De onderwerpen zijn vaak oefeningen op de vierkante centimeter, terwijl Flip denkt in hectares. De meeste onderzoekvacatures vragen een briljante, net afgestudeerde studiebol. Iemand die het leuk vindt om tegen een laag salaris vier jaar lang te lezen over zoiets als ‘Het aansprakelijkheidsrecht in de zorg voor demente ouderen die thuis wonen’. Flip wordt al depressief als hij eraan denkt.

Een enkele keer heeft hij, tegen beter weten in, gesolliciteerd op de functie van hoogleraar. Hij zou graag met een eigen team onderzoek doen naar de evolutionaire achtergronden van rechtsregels. Zo’n functie wordt nooit gevraagd. Geen universiteit heeft daar geld voor over. Evolutie en recht hebben niets met elkaar te maken, zo vindt men.

Nee, hij is geen junior docent, geen saaie onderzoeker en geen hoogleraar in de dop. Hij is, nou ja... gedreven. Een gedreven rechtswetenschapper, met affiniteit voor de evolutionaire psychologie en met een echte ondernemersmentaliteit, die graag samenwerkt in een evenwichtig team. Efficiënt werken, grote klappen maken en recht op het doel af, daar houdt hij van. En dat wordt nu dus precies gevraagd, denkt hij.

Flip schreef een enthousiaste brief. Hij was ervan overtuigd dat hij zou worden uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek. Al was het maar omdat de universiteit op een kwartier fietsen van zijn woonhuis staat.

Als er tien minuten zijn verstreken, wordt Flip ongeduldig. Hij wandelt naar de studenten.

‘Staan jullie op meer sollicitanten op te wachten?’

‘Ja, er komen er vandaag zes en we willen niet dat sollicitanten elkaar zien. Dat zou wat ongemakkelijk zijn.’

Dat is waar, denkt Flip. ‘Allemaal voor dezelfde functie?’

‘Allemaal voor dezelfde functie.’

‘Dankjewel.’

Flip is met zijn hoofd bij het komende sollicitatiegesprek. *Small talk* zit er dus niet in. Hij loopt terug naar zijn stoel, maar besluit halverwege om de verlichting te bestuderen. Halogeenlampen en tl-buizen. Ledlampen zijn hier nog niet doorgedrongen.

Na nog een half uur wachten, verschijnt de knuffelbeer opnieuw. Zijn hemd nu helemaal uit zijn broek.

‘Komt u maar mee.’

‘Vreemd gebouw,’ begint Flip de conversatie. ‘Lange gangen, linoleum op de vloer. Heeft meer weg van een ziekenhuis dan een universiteit.’

‘Klopt helemaal. U hebt een scherpe waarneming. Dit was vroeger een psychiatrische inrichting. De universiteit heeft het

gebouw ongeveer twintig jaar geleden gekocht en er onze afdeling in gevestigd. In die tijd waren alle medewerkers die zich met maatschappelijke vraagstukken bezighielden verspreid over verschillende gebouwen. Dankzij de aankoop konden we bij elkaar gebracht worden in één gebouw.'

'Klinkt efficiënt.'

'Dat valt helaas wat tegen. Iedereen heeft zijn eigen interesse en expertise. Best een zootje ongeregeld zou je kunnen zeggen. Ik ben al tien jaar bezig om er samenhang in te brengen. Gelukkig gaan volgend jaar een paar hoogleraren met pensioen, dat zal ook schelen.'

De Beer opent een van de vele deuren in de lange gang en laat Flip binnen. Daar zitten zeven mensen rond een tafel. Op de vloer ligt okerkleurige vloerbedekking en de stoelen hebben rode velours bekleding. Dit moet de mooiste kamer van het gebouw zijn, al ontbreekt ook hier het systeemplafond niet. De aanwezigen stellen zich allemaal voor, maar Flip is zo zenuwachtig dat hij hun namen bijna direct weer vergeet. Dit is zijn droombaan en er mag niets misgaan. Wel valt hem op dat er één student bij zit. Inspraak van studenten bevalt hem wel. Nog een teken dat studenten bij de organisatie betrokken worden. Lijkt goed. Verder nog twee mannelijke hoogleraren, een grijzende vrouw en een mevrouw van personeelszaken rechts van hem. De personeelsfunctionaris is klaarblijkelijk net terug van vakantie. Haar gezicht is gebruind door de zon.

'Nogmaals welkom, meneer De Regt,' opent De Beer. 'Fijn dat u op dit tijdstip kon komen. De komende veertig minuten zullen wij u de nodige vragen stellen en daarna krijgt u zelf ook vijf minuten de tijd om ons vragen te stellen. Als de tijd het toelaat.'

Dan wordt Flip doorgezaagd op de gebruikelijke onderwerpen. De Beer stelt de meeste vragen. De andere aanwezigen stellen elk één vraag. Alsof het zo afgesproken is. Waarom Flip zoveel verschillende aanstellingen heeft gehad. Waarom hij in één jaar opeens heel weinig artikelen heeft gepubliceerd. Hoe het kan

dat iemand met zoveel publicaties op zijn vijftigste nog geen hoogleraar is. Wat hij hier eigenlijk zoekt en of hij wel beseft dat het slechts om een halve aanstelling gaat. Daar kun je immers niet van leven.

Flip pareert alle vragen met al even voor de hand liggende antwoorden. Universiteiten geven zelden vaste aanstellingen, zodat een wetenschapper al gauw een nomadenbestaan lijdt. Gedurende één jaar had hij drie verschillende aanstellingen, zodat hij aan onderzoek niet toekwam. Er bestaan geen hoogleraren op het gebied van recht en evolutie. De baan lijkt hem op het lijf geschreven en hij heeft geen fulltimebaan nodig om rond te komen. Als je op je vijftigste nog steeds afhankelijk bent van een fulltime aanstelling heb je iets fout gedaan.

‘Dat is een boude uitspraak!’ bitst De Beer.

Flip beseft meteen dat hij het laatste beter had kunnen inslikken. Tijdens een sollicitatiegesprek kunnen er wel impertinente vragen gesteld worden, maar mogen er geen eigenzinnige antwoorden worden gegeven.

‘Ik bedoel te zeggen, dat ik niet afhankelijk kan zijn van een fulltime aanstelling, met mijn nogal afwijkende onderzoeksinteresse.’

De Beer is afgeleid. ‘Hoezo afwijkend? Wij zoeken juist naar iemand die verstand heeft van recht en psychologie. U kunt onze studenten onderwijzen over maatschappelijke normen en hoe wetenschappers zich daar naar moeten voegen.’

‘Dat zal ik zeker doen, maar mijn onderzoek richt zich juist op het omgekeerde. Ik kijk naar wat het recht kan leren van biologische en psychologische wetmatigheden. Ik denk dat die manier van denken goed kan aansluiten bij uw studenten, zeker bij de studenten evolutionaire psychologie.’

‘Hmm, we zullen zien.’

‘We verwachten wel dat u hier heel lang zult blijven,’ zegt de personeelsfunctionaris met het bruine gezicht als de tijd inmid-

dels al bijna om is. 'Bent u er niet te veel gewend aan geraakt om steeds na een jaar te vertrekken?'

Flip moet lachen. 'Die kans is me nooit gegeven. Dus als u volgend jaar zegt dat ik mag blijven, dan blijf ik. Ik ben een man van mijn woord en afspraak is afspraak!'

Dan grijpt De Beer in. 'Helaas hebben we nog maar een paar minuten voor uw vragen. Maakt u het kort.'

Flip heeft veel vragen. Hij heeft sinds zijn promotie zeven jaar geleden maar liefst elf tijdelijke aanstellingen gehad, verspreid over het hele land. Hij is er doodmoe van geworden en heeft het er wel mee gehad. Hij snakt naar een beetje rust. Niet te veel uren, dichterbij huis en vooral niet te veel verantwoordelijkheden. Studenten begeleiden, daar haalt hij energie uit. Van te veel coördinerende taken krijgt hij stress. Maar dat houdt hij voor zich, dat is hier niet aan de orde. Het gaat immers om een part-time baan en het begeleiden van studenten. Precies wat hij nodig heeft.

'Voor mij is de belangrijkste vraag op welke dagen ik aanwezig moet zijn.'

'Elke dag.'

Flip is even stil. 'Maar het is toch een halve aanstelling?'

'Zeker, vijf halve dagen. Hebt u daar bezwaar tegen?'

Natuurlijk heeft Flip daar geen bezwaar tegen. Hij wil die baan. Dit wordt zijn droombaan.

'Meer vragen?' De Beer kijkt op zijn horloge.

Flip zou niet durven. 'Nee. Dank u wel dat u mij hebt uitgenodigd.' Hij pakt zijn tas op, knikt iedereen toe en loopt met De Beer de kamer uit.

'Dat ging goed,' zegt De Beer. 'Maar ik kan je niets beloven. We praten nog met vijf andere kandidaten en we kunnen slechts één docent aannemen.'

Een meisje met lang bruin haar, vangt Flip op en begeleidt hem via een andere weg naar buiten. Op de blauwe stoeltjes zal al wel een concurrent zitten.

Weken blijft het stil. Dan, als hij op zijn motormaaier de tuin aan het maaien is, krijgt Flip een telefoontje van De Beer. De motor gaat uit en Flip houdt zijn adem in. Is hij het wel of is hij het niet geworden?

‘Kun je zes referenten noemen, die we kunnen bellen?’ vraagt De Beer. ‘Oud-collega’s, oud-leidinggevend, iemand uit de tijd dat je ondernemer was.’

Flip slikt even en noemt dan zeven referenten.

‘Ho maar, dat is genoeg. Bedankt. We gaan ze bellen. Je hoort nog van ons.’

Na enkele weken belt één van de referenten, de collega-ondernemer.

‘Professor De Beer heeft me behoorlijk doorgezaagd over je verleden. Ik heb gezegd dat je een gedreven mens bent en dat je je voor honderdvijftig procent inzet voor de zaak. Hij vroeg me of je niet zomaar weer vertrokken zou zijn en ik heb hem gewezen op je prachtige huis dat op steenworp afstand ligt van de universiteit. Hij had het ook over een ruzie die je met een hoogleraar hebt gehad in de tijd dat je daar promotieonderzoek deed. Ik heb gezegd dat ik daar niets van af wist en dat ze dat maar aan jou zelf moeten vragen. De Beer bleef maar doorvragen over je teamspirit, ook omdat je zoveel wetenschappelijke artikelen op je naam hebt staan. Men vindt je een solist en vindt dat je veel te veel verschillende dingen gedaan hebt. Ik denk eerlijk gezegd dat je weinig kans maakt.’

Flip kijkt voor zich uit zonder iets te zien. Hij klapt zijn telefoon dicht, zonder dat hij het voelt. Met wie heeft hij ruzie gehad? Hij kan het zich niet herinneren. Er zijn wel hoogleraren geweest die het niet eens waren met zijn onderzoekslijn en dat leverde soms stevige meningsverschillen op. Diverse hoogleraren hebben hem destijds aangeraden om te stoppen met zijn promotieonderzoek. Die raad heeft Flip in de wind geslagen, maar ruzie? En waarom wordt er zo de nadruk gelegd op de teamgeest?

Dan, zes weken na het sollicitatiegesprek, valt een enveloppe van de universiteit in de brievenbus.

Met trillende handen opent Flip de enveloppe.

‘Nou, wat staat erin?’ vraagt zijn vrouw Pien als Flip de woonkamer binnenloopt. Ze heeft net koffie voor zichzelf gezet en er staat een groot glas melk voor Flip klaar.

Flip leest snel. ‘Geen afwijzing. Dat is al iets. Ik word uitgenodigd om een proefles te komen geven.’

‘Mooi, dat kun je.’

‘Ja, wacht even. Er worden aanwijzingen voor de les gegeven. In tien minuten moet ik aan vier personen een college geven alsof het voor tweehonderd studenten is. De proefles zal plaatsvinden in een klein lokaaltje. Er is een lijst van tien onderwerpen waaruit ik mag kiezen.’

‘Geen probleem toch?’

Flip zucht diep. ‘Ik ben geen toneelspeler. Ik kan geen onechte praatjes afsteken. Wat kun je nou uit zo’n presentatie afleiden? Ik ga dit niet doen.’

‘Maar zo ver als nu ben je de laatste maanden niet gekomen,’ zegt Pien met een licht trillende stem.

Flip blaast nog wat lucht uit. ‘Je hebt gelijk. Maar ik heb hier echt geen zin in.’

‘Dan maak je maar zin,’ zegt Pien beslist. ‘Laat die onderwerpen eens zien?’ Ze grist de brief uit zijn handen. ‘Hier, Ethiek en Wetenschap, precies jouw specialisatie.’

De boodschap ontgaat Flip niet. Als Pien iets zegt, gebeurt het uiteindelijk altijd, dus dan meteen maar doorpakken. Hij sluit zich op in zijn studeerkamer en zet diezelfde middag een presentatie in elkaar. Die oefent hij meerdere malen voor de spiegel en enige dagen later fietst hij vol goede moed naar de universiteit.

Hij wordt opgevangen door dezelfde twee studenten als de vorige keer. Opnieuw stellen ze zich voor en opnieuw vergeet Flip hun namen. Hij let weer niet op hun uiterlijk, want hij is met zijn hoofd al bij de komende bijeenkomst. De jongen en het

meisje brengen hem naar het lokaaltje achter een van de andere deuren in de lange gang. De personeelsfunctionaris met het gebruinde gezicht en De Beer zitten al te wachten. De twee studenten gaan naast hen zitten.

Flip start de computer en laat de eerste slide zien. Het is een werldebol met heel veel mensen erop. 'Wie kan mij vertellen welk zoogdier zich het meest verspreid heeft over de aarde?'

De Beer en de personeelsfunctionaris houden hun lippen stijf op elkaar.

'De muis,' antwoordt de mannelijke student.

'Bijna goed,' zegt Flip. 'Alle soorten opgeteld heb je ongeveer vijf miljard muizen op de wereld. Maar er zijn inmiddels zeven miljard mensen. Het belangrijkste principe achter al het aardse leven is dat het zich vermenigvuldigt. De mens is zo succesvol in het zichzelf vermenigvuldigen doordat hij goed kan samenwerken. Dankzij de samenwerking kan hij immers meer voedsel produceren, kan hij zich beter beschermen en kan hij zich beter aanpassen aan allerlei omstandigheden.'

De studenten zitten op het puntje van hun stoel. De Beer hangt met zijn hoofd in zijn handen en de personeelsfunctionaris steekt haar vinger op.

'Mensen kunnen ook ruzie maken.'

'Klopt.' Flip glimlacht. 'En om te voorkomen dat ze elkaar voortdurend de hersenen in slaan, hebben mensen regels bedacht. Door die regels kunnen ze beter samenwerken opdat ze talrijk worden en de aarde bevolken. En dat is precies waar ethiek zich mee bezighoudt. Ethiek bestudeert hoe mensen zich moeten gedragen, opdat ze het beste samen kunnen werken.'

'Ethiek bepaalt ook of je wel of niet euthanasie mag plegen,' mompelt De Beer.

'Zeker,' antwoordt Flip. 'Als iemand in een groep zomaar zelfmoord pleegt, werkt dat immers zeer ontwrichtend.'

‘Ik denk dat hier nog heel lang over te praten valt,’ zegt de mannelijke student alsof hij de voorzitter is. ‘Ik ben wel heel geïnteresseerd geraakt, maar daar hebben we nu geen tijd voor.’

De Beer herpakt zich. ‘Je hebt gelijk. Meneer De Regt, dank u wel voor deze presentatie.’

Dan vraagt de personeelsfunctionaris aan Flip hoe hij de presentatie zelf vond gaan. Flip wordt een beetje ongemakkelijk van de vraag. Hij vond het best redelijk gaan, gezien de omstandigheden, maar als het clubje voor hem er anders over denkt, verliest hij meteen punten. Hij kiest voor een diplomatiek antwoord.

‘Het kan altijd beter. Het liefst heb ik dat studenten op de tafel staan van enthousiasme. Jullie staan niet op de tafels, dus het doel is nog niet bereikt.’

Dit lijkt afdoende, want De Beer is alweer terug bij de biologie. ‘Hoe denk je om te gaan met je ideeën over biologische mechanismen in het recht. Je bevindt je met die ideeën wel op glad ijs. Antwoorden op ethische vragen kun je niet zomaar afleiden van hoe de natuur in elkaar zit. Dat de oermens geen kleren aan had, betekent nog niet dat wij ook geen kleren aan moeten trekken. Voor de Tweede Wereldoorlog meende men vooral in Duitsland ook regels uit de natuur te kunnen afleiden. Kijk eens waar dat toe geleid heeft!’

Flip zucht. Zomaar twee drogredenen in twee zinnen. Wetenschappers zijn ook maar mensen. ‘In de hele natuur geldt dat tegenover een investering ook een beloning moet staan. De bij krijgt nectar van de bloem in ruil voor het verspreiden van de stuifmeel. Wolven werken samen in de jacht, zolang ze daarna elk hun deel krijgen. Dat is een biologische wetmatigheid. Die wetmatigheid vinden we ook in ons contractrecht terug. Als ik met jullie overeenkom dat ik hier kom werken, mag ik daar een salaris voor terugverwachten.’ Flip slikt de laatste zin grotendeels in. Te direct. Wordt meestal niet gewaardeerd door hoogleraren. Gelukkig blijft De Beer glimlachen.

‘Maar je kunt toch niet menen dat al onze gedragsnormen terug te voeren zijn op het biologische principe van vermenigvuldiging? Dat zou een vergaande vorm van tunnelvisie zijn.’

Flip gooit het nu over een andere boeg. ‘Laat ik mijn broer citeren. “Als je wilt vermenigvuldigen, moet je kunnen delen.” Kernachtiger kan ik mijn ideeën over ethiek en biologie niet verwoorden.’

‘Mooie paradox. Ik houd van paradoxen,’ mompelt De Beer. ‘Ik heb geen vragen meer.’

Dan zijn de laatste drie minuten van de bijeenkomst aangebroken en mag Flip nog twee vragen stellen. Hij besluit de stoute schoenen aan te trekken. De stevige ondervraging van zijn referenten zit hem nog wat dwars.

‘Vragen zeggen vaak ook iets over de vragensteller. Waarom leggen jullie zo de nadruk op het teamspeler-zijn? Het is toch vanzelfsprekend dat iemand gaat samenwerken als hij in een team wordt opgenomen? Ik heb bij verschillende werkgevers gewerkt, maar nooit werd er over gesproken. Dat werd gewoon gedaan.’

‘Niets bijzonders,’ stelt De Beer. ‘Het is vooral dat we op de afdeling al veel mensen hebben die hun eigen gang gaan. Dat willen we vooral voorkomen.’

Flip stelt de vraag over de ruzie met de hoogleraar maar niet. Wel wil hij nog weten wat hij eigenlijk precies voor werk moet gaan doen.

‘Oh, het eerste half jaar kun je gewoon met de studenten meedraaien en hen begeleiden bij een project. Het is een ingewikkelde cursus die je mee moet maken om te begrijpen wat we precies willen bereiken.’

Dat klinkt Flip als muziek in de oren. Een rustige inwerkperiode heeft hij nooit eerder gehad. Wat een luxe. ‘Meer vragen?’ De Beer is nu kortaf.

‘Nee, dank u, ik heb geen vragen meer. Ik hoop dat ik binnenkort het team mag komen versterken.’

‘Goed. Dan sluiten we de bijeenkomst. Binnen een paar dagen krijg je uitsluitel.’

Op de fiets terug belt hij Pien met de melding dat hij de baan waarschijnlijk wel zal gaan krijgen. Presentatie en nagesprek verlopen eigenlijk vlekkeloos, vindt hij.

‘Dat klinkt goed, maar houdt er rekening mee dat het feest alsnog niet doorgaat. Je weet het nooit met sollicitatiegesprekken,’ zegt Pien.

‘Je hebt gelijk,’ roept Flip over de wind naar zijn telefoon, ‘maar dit gaat hem worden. Zeker weten!’

Opnieuw gaan er weken voorbij. Flip begint zich af te vragen of er iets mis is, maar durft zelf niet te bellen. Dan op een avond gaat de telefoon. Flip en Pien zitten juist naar een serie op de televisie te kijken. De serie gaat over iemand in die ten onrechte beschuldigd is van moord en al jaren onschuldig in de gevangenis zit.

‘Stoor ik?’ vraagt De Beer. Zonder een antwoord af te wachten gaat hij verder. ‘Ik heb slecht nieuws voor je. We hebben alles zorgvuldig afgewogen. Je bent een sympathieke vent, gedreven en flexibel, maar ze hebben toch voor iemand anders gekozen. De andere kandidaat paste net iets beter in de functie.’

Dat laatste vindt Flip erg ongeloofwaardig. De vacature zat hem als gegoten. Daar kan niemand anders beter in passen. Maar Flip blijft beleefd.

‘Dat is erg jammer. Ik dacht echt dat ik de gedroomde kandidaat voor deze functie zou zijn. Toch bedankt dat u me even belt.’

Dan maar niet, denkt hij. Gelukkig bestaat het leven uit meer dan werken alleen, houdt hij zich voor. Zou die zogenaamde ruzie hem genekt hebben? Of heeft het feit dat hij afwijkende onderzoeksinteresses heeft, hem weer de das om gedaan?

3

Brief van het faculteitsbestuur:

'Lectori Salutem,

Het faculteitsbestuur heeft besloten dat professor Stoutemoed verantwoordelijk zal zijn voor Psychologie en Samenleving. Hij wordt door het bestuur gezien als de trekker van de opleiding en als opvolger van professor Horkinga. Hij start met onmiddellijke ingang. Stoutemoed zal twaalf studenten begeleiden tijdens hun stages. Horkinga zal zijn taken aan Stoutemoed overdragen. Stoutemoed zal een verbeterplan opstellen en koppelt dit terug aan het bestuur. Professor Horkinga blijft na zijn pensioendatum nog enige tijd verbonden aan Psychologie en Samenleving.

Vicedecaan Starrema'

4

De volgende dag krijgt Flip het bericht dat het niet goed gaat met zijn schoonmoeder. Er is kanker geconstateerd. De artsen geven haar nog hooguit een maand. Pien kan zich niet meer concentreren en moet enige dagen vrij nemen van haar werk. Ze heeft een innige relatie met haar moeder. Ze lijdt daardoor intens mee. Flip ondersteunt Pien zo goed hij kan.

In de weken daarop krijgt de moeder van Pien nog even een opleving. Ze ligt thuis op een bed in de kamer, zodat ze goed bezoek kan ontvangen. Ze wil iedereen spreken. Kinderen en kleinkinderen geeft ze een goede raad mee. Ook voor Flip heeft ze een wijs woord.

‘Je mag me wel dankbaar zijn dat ik zo een mooie dochter heb gebaard.’

‘Dat ben ik,’ glimlacht Flip.

‘Zal je goed op haar passen als ik er niet meer ben?’

‘Als altijd.’

‘Het is een slimme meid. Dat heeft ze van mij, dat weet je.’

‘Ongetwijfeld.’

Dan verdwijnt de twinkeling uit haar ogen en wordt ze serieus. ‘Ze zijn gek dat ze je niet willen op de universiteit. Ik denk dat het beter is dat je die ambitie laat varen. Het is altijd wat met die universiteiten. Je kunt beter je eigen gang gaan, daar ben je altijd goed in geweest.’

‘Misschien hebt u gelijk.’

‘Natuurlijk heb ik gelijk.’ De twinkeling is terug.

Als iedereen langs haar bed is geweest, gaat het snel bergafwaarts. De hele familie is erbij als ze de laatste adem uitblaast.

De begrafenis wordt voorbereid en in de tussentijd worden in kleine kring herinneringen aan haar leven opgehaald. Pien noemt de talloze maaltijden die haar moeder kookte voor iedereen die maar aan tafel wilde schuiven. Haar broer herinnert zich hoe ze tijdens vakanties altijd bepakt en bezakt naar het strand togen, ook al was het voor anderen veel te koud. Dan zat het gezin bijna alleen op het strand. En elk jaar gaf ze vader een nieuwe pijp met pijptabak.

‘Nu schuiven wij een generatie op,’ zegt Pien. ‘Nu zijn wij de muur waar onze kinderen tegen kunnen leunen.’

Flip krijgt tranen in zijn ogen. Bijna op hetzelfde moment gaat de ringtone van zijn telefoon. Het is een rocknummer van AC/DC dat in deze situatie niet echt passend is. Flip haalt de telefoon uit zijn broekzak. Hij ziet het nummer van de universiteit op het scherm.

‘De universiteit,’ zegt hij tegen Pien. ‘Ik zal maar even opnemen.’

Pien knikt.

‘Dag Flip, mag ik Flip zeggen? Je spreekt met De Beer. Ik schaam me een beetje dat ik je toch weer bel, maar zou je nog interesse hebben in de vacature? De andere kandidaat is om persoonlijke redenen afgehaakt.’

Een golf van gedachten gaat door Flip heen. Uitgerekend de dag voor de begrafenis. De Beer weet dat natuurlijk niet, maar is dat wel een goed voorteken? Natuurlijk heeft hij nog interesse. Maar hij is wel tweede keus. Waarom hebben ze hem eerst afgewezen? De gemengde gevoelens slikt hij meteen in. ‘Natuurlijk heb ik nog interesse. Zeg maar wanneer ik kan beginnen.’

Het eerste gesprek met De Beer vindt plaats in de kantine van de het oude psychiatrische ziekenhuis, tijdens de lunchpauze want De Beer heeft het druk. Een eindje bij ze vandaan zitten nog twee heren, maar verder is de zaal uitgestorven. De studenten zijn nog niet terug van vakantie. Flip durft te vragen waarom hij tweede keuze was. Het heeft hem al die weken toch wel bezig gehouden.

‘We hoorden dat je ruzie had gehad met professor Oosterhuis en we hadden wat bedenkingen bij je gedachten over biologische achtergronden van het recht. Die vinden wij gevaarlijk, want voor je het weet wordt racisme verdedigd als middel om de sterksten te laten overleven.’

Een klein stemmetje in Flips hoofd zegt dat hij misschien beter weer naar huis kan gaan. Maar hij heeft even daarvoor al het contract ondertekend bij de functionaris die opmerkelijk genoeg nog steeds een bruin gezicht had. Flip vermoedt nu een solarium in haar kelder. Ze heeft hem gezegd dat als hij een jaar lang goed functioneert, hij een vaste aanstelling zal krijgen. Het is lang geleden dat hij zo’n kans heeft gehad. En bovendien, nu terugtrekken betekent verlies van uitkering. Het stemmetje krijgt dus geen kans in de overwegingen van Flip. Flip reageert geduldig.

‘Professor Oosterhuis? Heeft hij dat gezegd? Ik weet van geen ruzie. We hadden wel een meningsverschil over de opzet van mijn proefschrift en dus ben ik naar een andere promotor gegaan, maar ruzie?’

‘Nee, we hebben Oosterhuis niets gevraagd,’ zegt De Beer. ‘We hoorden ervan in de wandelgangen.’

‘En u weet niet meer wie het gezegd heeft?’

‘Dat weet ik wel, maar ik ga je dat niet vertellen. Ik houd mijn bronnen graag voor mijzelf,’ grijnst De Beer.

Flip kijkt De Beer peinzend aan. Geweldige bron, denkt hij. Die moet je inderdaad goed beschermen. Maar Flip houdt zich in.

‘U zou toch eens wat artikelen van mij moeten lezen. Ik wil wel eens een presentatie houden over mijn inzichten. Ik kan u

verzekeren dat evolutionaire inzichten over moraal en recht een stevige ontwikkeling hebben doorgemaakt sinds de Tweede Wereldoorlog.'

'Prima, zolang je je ideeën maar niet richting studenten ventileert.'

Flip knarsetandt. Is dit een open universiteit of een opvang voor mensen met snelle oordelen? Deze vraag stelt hij niet.

'Is het mogelijk om de syllabus voor het komende jaar alvast mee te krijgen?'

De Beer reageert afhoudend. 'Daar heb je nog alle tijd voor als de cursus volgende week begint. Je hoeft voorlopig niets anders te doen dan achterin te zitten.'

'Maar ik lees mezelf graag in. Dan krijg ik er alvast een gevoel bij.'

'In dat geval... De syllabus is nog niet klaar. Je kunt een mail sturen naar professor Horkinga. Hij is ermee bezig. Misschien kun je alvast het bestand krijgen. Ik zal je nu nog even je kamer wijzen.'

'Professor Horkinga?'

'Hij zal je aanspreekpunt zijn voor de cursus. Je tweede leidinggevende, zeg maar.'

Flip neemt het aan voor zoete koek.

De Beer en Flip lopen weer de lange gang op. De Beer wijst de weg naar een zijgangetje. Helemaal aan het eind in de hoek opent hij een deur. Daarachter bevindt zich een kamertje van ongeveer twaalf vierkante meter met één bureau. Op het bureau liggen paperassen, boeken en de computer staat aan. Op een tafel bij de deur staat nog een computer.

'Dit wordt jouw werkplek.' De Beer wijst naar de tafel bij de deur. 'Je hebt voorlopig weinig nodig, want je zult de komende maanden toch vooral in de collegebanken zitten,' lacht hij.

Dan komt een mevrouw met blozende wangen en lang krullend haar binnenlopen. Rond de dertig schat Flip haar.

‘Ah, mooi dat je er bent,’ zegt De Beer. ‘Flip, dit is Klazien. Zij is de frisse meid van de afdeling. Klazien, dit is Flip. Hij is de belegen man met ervaring.’

Klazien en Flip geven elkaar wat ongemakkelijk een hand.

‘Aangenaam. Nou, welkom. De kamer is niet groot, zeg maar gewoon klein, en het is hier altijd vreselijk warm, maar er valt mee te leven, zal ik maar zeggen.’

Flip kijkt naar de kale tafel met computer. Hij voelt zich een ongenode gast, maar troost zich met de gedachte dat zijn studeerkamer thuis groter is dan de kamer van professor De Beer.

‘Ach, ik red me wel. Parttime aanstelling en ik zit veel bij colleges, dus ik zal hier niet vaak zijn.’

Klazien heeft niet veel te zeggen en is vlot weer verdwenen.

De Beer loopt met Flip langs een aantal kamers en stelt hem voor aan een handjevol collega's: ‘Dit is Flip en hij komt ons team versterken.’ De meesten reageren met iets van ‘Welkom’ en daar blijft het dan wel bij, maar bij de laatste collega staat Flip opeens op scherp.

‘Dit wordt een van je directe collega's bij Psychologie en Samenleving. Hij is ook docent.’

‘Nou, wel iets meer dan dat,’ zegt de collega. ‘Ik ben stagecoördinator.’ Hij torent boven Flip uit, heeft lang krullend zwart haar dat een vrouw woest aantrekkelijk zou maken, een zwarte baard en priemende bruine ogen.

‘Aangenaam. Ik ben Flip. Ik ben parttime docent en zal de komende tijd vooral colleges bijwonen.’

‘Ik ben Edward Andringa. Het ontbreekt hier nogal eens aan visie, dus speel ik de rol van visionair op deze afdeling. Naast sociologie heb ik namelijk ook filosofie en ethiek gestudeerd en daar hebben ze hier echt geen kaas van gegeten.’

De Beer maakt wat rare geluiden en zegt dan: ‘Jullie zullen het vast goed met elkaar kunnen vinden. Flip heeft biologie, ethiek en rechten gestudeerd. En bovendien nog projecten met duurzaam bouwen en zonne-energie gedaan.’

Flip knikt, maar voordat hij de verwachtingen iets kan temperen, gaat De Beer verder. 'Enfin, veel te bespreken dus. Ik heb nog het nodige voor te bereiden, dus hier eindigt mijn rondleiding. Donderdag hebben we onze eerste docentenvergadering. Je bent dan nog wel niet officieel in dienst, maar ik neem aan dat je erbij bent.'

'Natuurlijk. Ik heb er zin in. Tot donderdag.' Flip geeft De Beer een hand.

'Wat is je geboortedatum?' vraagt Andringa voordat Flip iets kan zeggen.

'Eh, 16 juni 1962. Hoezo?'

'Ah, dan ben je een Hemelbestormer!' roept Andringa uit.

Flip kijkt Andringa verwonderd aan.

'Ja, je zult wel denken, waar heeft die man het over. Ik ben in mijn vrije tijd Maya-specialist. Volgens de Maya-kalender ben jij een Hemelbestormer en ik een Profeet. Ik zie soms dingen die anderen nog niet zien of niet willen zien. Jij bent iemand die denkt de wereld in zijn eentje te moeten verbeteren.'

Flip beschouwt zichzelf *open minded*, maar hij moet nu toch even slikken. Dat je aan de hand van de Maya-kalender iemands karakter in één woord kan vatten, lijkt hem volstrekt ongeloofwaardig. Die discussie stelt hij echter uit. 'Eh, oké, nou tot donderdag dan maar Edward.'

Professor Horkinga stuurt de syllabus via de e-mail. Nou ja, syllabus. Het betreft enkele hoofdstukken met honderden begrippen uit de bedrijfskunde die als in een encyclopedie beschreven worden. Wat de syllabus precies met de samenleving of psychologie te maken heeft, ziet Flip nog niet helemaal. Bovendien is alles in het Engels. Nieuw beleid op universiteiten. Alles moet in het Engels. En dus heet het vak officieel *Psychology and Society*. Flip hoopt dat de cursus zelf beter is dan de syllabus, maar dat houdt hij weer wijsselijk voor zich.

De docentenvergadering vindt plaats in een hokje dat even groot is als Flips kamer. De tafels zijn van verschillende hoogte. De universiteit heeft ruimte tekort en ook geld tekort, zo lijkt het. Als Flip binnenkomt, zitten De Beer en Andringa, alias de Profeet, geagiteerd met elkaar te praten. De cursus is niet goed voorbereid, meent de Profeet. Volgens De Beer komt het allemaal wel goed.

Dan komt Horkinga binnen. Hij heeft een zwarte hoed op en een zwarte cape om. Het gebrek aan haar onder de hoed wordt gecompenseerd door een stoppelbaard. Zijn gelaatsuitdrukking wordt bepaald door een diepe frons op zijn voorhoofd. Flip schat de man achter in de zestig.

Eenmaal plaatsgenomen, kijkt Horkinga de kring rond. Hij tilt één wenkbrauw op als hij Flip ziet zitten.

Op dat moment komt Klazien binnen. Ze zegt even dag en richt zich vervolgens tot De Beer. 'Professor, kan ik u even spreken?'

De beide wenkbrauwen van Horkinga gaan nu omhoog. 'Nu? Kan het niet wachten tot na de vergadering?'

'Ik denk het niet. Het duurt ook maar kort.'

De Beer en Klazien verlaten de vergaderruimte.

Tegelijkertijd deelt Horkinga de roosters uit voor het komende cursusjaar.

'Omdat de tijd krap is, ga ik toch maar verder. Het rooster is nog niet helemaal klaar, want we moeten het even grondig doorspreken,' zegt hij met trillende handen. Horkinga is duidelijk gespannen als een riet.

Voor een leek is het rooster niet te ontcijferen, dus laat Flip de discussie die volgt over zich heen komen. De *rich picture* bijeenkomst moet worden verplaatst, aldus de Profeet. Het zegt Flip niets. Een gastdocent is verhinderd en wordt daarom verschoven naar een andere dag. De volgorde van de opdrachten blijkt niet juist. De *kick off* bijeenkomst is te vlot na de introductie van de projecten. Het duizelt Flip.

Dan komen De Beer en Klazien weer binnen.

‘Klazien moet jullie wat vertellen,’ zegt De Beer.

‘Ja, nou, laat ik maar met de deur in huis vallen. Over een paar maanden ga ik jullie verlaten. Ik maak het werk nog af en dan vertrek ik. Tja, ik kan er niets aan doen, maar voor de vakantie heb ik te horen gekregen dat ik geen vaste aanstelling kan krijgen en ik heb nu al een andere baan gevonden.’

Dat gaat lekker, denkt Flip. Net een nieuwe docent aangenomen, vertrekt een ander. Maar waarom kreeg ze geen vaste aanstelling? Hij zal het haar vragen, want stel je voor dat hij over een jaar net zo’n mededeling zal moeten doen.

De vergadering gaat verder. Horkinga heeft ook nog iets veranderd aan wat hij het ‘cursusmodel’ noemt. Flip begrijpt het model niet en dus ook de veranderingen niet. Eigenlijk is hij er met zijn gedachten al niet meer bij. Wat raar dat een docente aan het begin van een vergadering moet vertellen dat ze gaat vertrekken. Had ze dat niet eerder kunnen doen? En waarom is het rooster drie dagen voordat de cursus begint nog niet klaar? Hij durft niet te vragen naar de syllabus. Die is ook nog niet klaar waarschijnlijk.

Nadat hij de aanpassingen in het cursusmodel heeft uitgelegd, sluit Horkinga de vergadering. Hij pakt al zijn papieren op, zet zijn hoed op, gooit zijn cape om en weg is hij. De Beer gaat hem achterna.

De docenten blijven achter.

‘Wat een zootje,’ zegt Klazien. ‘Gaat dat op tijd klaar komen?’

‘Ik denk het niet,’ antwoordt de Profeet. ‘Ik weet zeker van niet. Dat wordt weer chaos. Maar ze kunnen mij niets verwijten. Ik had in juni alles klaar, maar Horkinga moest zo nodig ingrijpen. Alles weer op zijn kop. Dan is het ook zijn eigen schuld dat hij de hele vakantie moest doorwerken.’

Flip houdt wijselijk zijn mond. Dan feliciteert de Profeet Klazien.

‘Mooi dat je ergens anders werk gevonden hebt Klazien, maar ik zal je wel missen. We hadden de cursus behoorlijk goed voorbereid.’

‘Tja, dit gedoe hebben ze aan zich zelf te wijten. Aan mij heeft het niet gelegen. Nieuwe mensen aannemen, terwijl de oude nog niet eens weg zijn. Ik heb er geen goed woord voor over. Voor mij was het wel genoeg. Je kunt over je heen laten lopen, maar er zijn grenzen.’

Flip voelt zijn hoofd warm worden. Hij besluit het maar gewoon te vragen.

‘Moet jij weg omdat ik ben aangenomen? Dat vind ik heel vervelend.’

‘Nee hoor, jij bent niet in mijn plaats gekomen. Ik ben geen belegen docent met ervaring.’ Ze lacht. ‘Nee, flauw grapje. Ik kon niet goed opschieten met Horkinga en dus moest ik vertrekken. Meteen een tip. Als je hier volgend jaar nog wilt zitten, moet je beste maatjes met Horkinga blijven en met De Beer natuurlijk. Eigenlijk met iedereen die professor voor zijn naam zet.’

Flip weet niet of hij nu opgelucht moet zijn. De tip verontrust hem een beetje. Hij schudt dat gauw weer van zich af. Volgens zijn contract krijgt hij over een jaar een vaste aanstelling en dat wordt netjes beoordeeld tijdens een functioneringsgesprek in april. Flip is gedreven en heeft de benodigde papieren, dus dat wordt een *a piece of cake*. Klazien functioneerde vast niet goed genoeg. Op de universiteit wordt hoge kwaliteit verwacht en daar wordt op geselecteerd. Vriendjespolitiek is niets voor de wetenschap. Stel je voor.

Samen met Klazien loopt hij terug naar zijn kamer. Als ze de deur open doet, lopen ze tegen een muur van warmte op.

‘Wel erg warm hier,’ zegt Flip.

‘Ja, oud gebouw. Vroeger een psychiatrische inrichting. Dit zal wel het zweethok geweest zijn,’ moppert Klazien. ‘God, wat ben ik blij dat ik hier weg mag!’

Flip loopt de gang op en trekt de deur van de naastgelegen ruimte open. Verwarmingsketels.

In hun eigen kamer zit naast het stopcontact een grote rode knop. 'Waar is die voor?' vraagt hij Klazien terwijl hij naar de knop wijst.

'Ik zou het niet weten. Niemand weet dat hier. Alleen in deze kamer zit zo'n knop.'

Nogal wiedes, denkt Flip. Dit is de enige kamer naast de verwarmingsruimte. Zonder verder overleg drukt Flip de rode knop in.

'Wat doe je?' gilt Klazien.

Het begint zacht te ruisen in het plafond.

'Ik zet de airconditioning aan,' zegt Flip koel.

'Jeetje,' roept Klazien uit. 'Hebben we voor niets jaren in de warmte gezeten! Waarom wisten we dat niet eerder!'

Flip trekt zijn schouders op. Hij wist dat hij doortastend was, maar even een knop uitproberen, is niet zo heel erg bijzonder, toch?

'Als je kans wilt maken op een vaste aanstelling moet je trouwens voor het eind van het jaar de Basis Kwalificatie Onderwijs halen. Dat betekent dat je goed onderwijs kunt geven. De volgende bijeenkomst is vrijdag,' zegt Klazien opeens afgemeten.

'Daar krijg ik vast vrijstelling voor,' oppert Flip. 'Ik heb jaren op de middelbare school lesgegeven en ook jaren aan de universiteit. Altijd goede beoordelingen van studenten.'

'Dat had je gedacht. Niemand krijgt vrijstelling. Je zal en moet het certificaat halen en dat kan alleen door een verslag van vijftientig kantjes te schrijven over een cursus die je zelf geeft. Je moet bovendien iedere vrijdag op cursus, samen met mensen die nog nooit voor een groep gestaan hebben.'

'Klinkt fijn.'

'Maar is het niet,' zegt Klazien. 'Kost je zeker acht uur in de week en dat buiten je werktijd om.'